

Van de voorzitter

Beste Aviisi-lezer,

De meesten van u zijn weer thuisgekeerd na de zomerse rustpauze hoewel de zomer dit jaar zowel in Nederland als in het Noorden zich van zijn slechte kant heeft laten zien.

In deze AVIISI vertellen de nieuwe bestuursleden Arnold Pieterse en Camilla Frants over zichzelf en hun ideeën voor onze vereniging. Als bestuur zijn we blij dat Arnold o.a. aandacht wil besteden aan AVIISI en Hugo Benne met de redactie gaat ondersteunen. Camilla zal haar best doen naast het penningmeesterschap ook jonge mensen bij de activiteiten van onze vereniging bijbetrekken.

Om het herfstseizoen een beetje op te vrolijken hebben we voor begin oktober een wandeling door het historische Amsterdam georganiseerd. De wandeling vindt plaats onder leiding van deskundige gidsen, de deelname is kosteloos. Eind oktober is er een mogelijkheid in Vredenburg te Utrecht naar het Kullervo van Sibelius te gaan luisteren waarin bekende Finse concertzangers als solisten optreden. Het is ons gelukt een aantal kaarten met korting voor dit concert te reserveren.

Ik hoop zowel jonge als "volwassen" leden in groten getale bij deze gelegenheden te mogen verwelkomen.

Terttu Jansen-Heikurainen

Puheenjohtajalta

Paras Aviisin lukija,

Syyskausi on päässyt jo hyvään vauhtiin. Takana on lomalaisen kärsivällisyyttä koetellut kesä, jota niin palavasti odoteltiin ja jonka muistoissa eletään vielä syksylläkin. Toivottavasti kesästäne löytyi kuitenkin virkistystä ja voimaa arkipäivän haasteisiin.

AVIISIN syysnumerossa esittäytyvät yhdistyksen johtokunnan uudet jäsenet Arnold Pieterse ja Camilla Frants ja kertovat ajatuksistaan ja ideoistaan yhdistyksen toiminnan suhteen.

Olemme iloisia, että Arnold on lupautunut avustamaan AVIISIN toimitusta. Camilla puolestaan lähestyy rahastonhoitajan toimintojen ohella nuoria ja yrittää saada heitä osallistumaan enemmän yhdistyksen rentoihin.

Syyskauden piristeeksi yhdistys on järjestänyt lokakuun alussa kävelyretken Amsterdamin historiallisessa keskustassa. Osallistuminen tähän opastettuun kävelyretkeen on maksuton. Lokakuun lopussa pääsemme kuuntelemaan Utrechtin Vredenburgin konserttisaliin Sibeliuksen Kullervo, solisteina tunnettuja suomalaisia konserttilaulajia. Yhdistyksen on onnistunut varata jäsenilleen rajoitetun määrän alennuslippuja.

Niinpä tervetuloa sekä nuoret että varttuneet runsaslukuisina syyskauden rentoihin.

Terttu Jansen-Heikurainen

Achtergrond van een nieuw bestuurslid (1.)

Samen met Camilla Frants ben ik op de Algemene Ledenvergadering gekozen tot nieuw bestuurslid van de Vereniging Nederland – Finland. Het is een gewoonte geworden dat nieuwe bestuursleden na hun benoeming iets over zichzelf vertellen in Aviisi. Ik zal dit proberen te doen via een interview met een denkbeeldige vragensteller.

Waarom heb je je kandidaat gesteld?

Het internationale aspect van de Vereniging Nederland – Finland trekt mij aan en omdat ik een speciale relatie met Finland heb.

Wat is je speciale relatie met Finland?

Ik heb een Finse vrouw, waarmee ik geen uitzondering ben tussen de Nederlandse leden van de Vereniging. Ik ben iedere zomer in Finland en houd van de Finse meren en bossen. Als student heb ik een onderzoek gedaan over waterplanten in meren in de omgeving van Helsinki. Één van deze meren, het Meikojärvi, een natuurreservaat bij Kirkkonummi, is mijn favoriete Finse meer geworden. Wij gaan daar iedere zomer regelmatig naar toe.

Wat voor werk doe je?

Ik werk als wetenschappelijk medewerker op het Koninklijk Instituut voor de Tropen in Amsterdam. Hier houd ik mij bezig (ik ben bioloog) met onkruidbestrijding en milieuproblematiek in de tropen. Sinds kort werk ik ook aan milieuproblemen in Oost Europa. Wat de onkruiden betreft heb ik mij gespecialiseerd in parasitaire onkruiden, die erg schadelijk zijn in Afrika, en wateronkruiden die irrigatiekanalen kunnen blokkeren. Op het ogenblik heb ik twee EU projecten lopen (over het beheer van wateronkruiden in Senegal en over waterzuivering in de Oekraïne en Estland), waarbij ik samenwerk met Finse instituten, alsmede instituten in Zweden en Oostenrijk.

Wat heb je voor hobbies?

Ik houd van lezen, in de tuin werken en geschiedenis. Wat het laatste betreft ben ik erg geïnteresseerd in het persoonlijke leven van mensen die vroeger hebben geleefd. Je kan hier veel over te weten komen door in archieven te pluizen. Wanneer er leden van de Vereniging Nederland – Finland zijn die hier meer over willen weten, dus over Finse archieven en mogelijkheden om voorouders uit Finland na te trekken, kunnen zij hierover contact met mij opnemen.

Wat sport betreft ben ik niet zo erg actief meer, maar ik probeer nog wel iedere week te joggen met een ander lid van de Vereniging Nederland – Finland. Na dit wekelijkse joggen, dat wij al zo een twintig jaar doen, is dan de traditie naar de sauna te gaan. Ik heb een redelijk echte Finse sauna thuis, hoewel de verwarming elektrisch is, is er volgens kenners een goede “löyly”.

Wat voor werkzaamheden ga je doen in het bestuur?

Omdat ik door mijn werk nogal veel te maken heb met publikaties, zal ik mij o.a. bezig houden met de eindredactie van Aviisi (dus ondersteuning van Hugo Benne). Verder hoop ik deel te kunnen nemen aan de organisatie van evenementen, waarbij ik denk mijn ervaring te kunnen gebruiken die ik in het verleden heb opgedaan met het organiseren van symposia en workshops. Iets anders waar ik mij voor in wil zetten is te komen tot nauwere contacten met de Nederlandse Vereniging in Finland, alsmede de Finse verenigingen in België en Duitsland.

Het zal niet makkelijk zijn om de twee aftredende bestuursleden, Bernard Westerman en Timo Paavola, te vervangen, die gekenmerkt werden door een heel eigen persoonlijkheid en speciale inbreng.

Arnold Pieterse

UUSI JOHTOKUNNAN JÄSEN

Tämänvuotisessa yleisessä vuosikokouksessa minut valittiin yhdessä Camilla Frantsin kanssa Alankomaat–Suomi -yhdistyksen johtokuntaan. On tullut tavaksi, että uudet johtokunnan jäsenet kertovat jotain itsestään. Yritän tehdä tämän vuoropuhelun muodossa.

Miksi halusit päästä johtokuntaan?

Yhdistyksen kansainvälinen luonne kiinnostaa minua ja minulla on myös tietty suhde Suomeen.

Mikä on suhteesi Suomeen?

Minulla on suomalainen vaimo, joten en ole siinä mielessä poikkeus yhdistyksen jäsenten joukossa. Käyn joka kesä Suomessa ja pidän suomalaisesta luonnosta. Opiskelijana tein tutkimusta suomalaisista vesikasveista Helsingin ympäristössä. Meikojärvi, Kirkkonummella sijaitseva luonnonsuojelualue, on jäänyt mielijärvekseni. Käymme siellä joka kesä.

Mitä työtä teet?

Olen työssä Trooppisella Laitoksella Amsterdamissa ja teen tieteellistä tutkimustyötä. Olen biologi ja työskentelen ympäristöongelmien parissa tropiikissa ja myös Itä-Euroopassa. Olen erikoistunut loisrikkaruohoihin sekä nopeasti kasvaviin vesikasveihin, jotka estävät veden virtauksen kastelukanavissa. Tällä hetkellä minulla on kaksi EU-projektia: vesikasvitutkimus Senegalissa ja vedenpuhdistusmenetelmien kehittäminen Ukrainassa ja Virossa. Kummatkin projektit teen yhdessä suomalaisten tutkijoiden kanssa.

Mitä harrastat?

Pidän lukemisesta, puutarhanhoidosta ja historiasta. Varsinkin esi-isät kiinnostavat minua. Tutkin arkistoja saadakseni tietoja heidän elämästään. Jos haluat tietoja siitä, miten suomalaisissa arkistoissa voi tutkia esi-isiä, voit ottaa yhteyttä minuun.

En ole kovin aktiivinen urheilija. Olen kyllä jo kahdenkymmenen vuoden ajan yrittänyt hölkätä joka viikko erään toisen yhdistyksemme jäsenen kanssa. Lenkin jälkeen menemme saunaan. Vaikka saunani lämpiäkin sähköllä, siinä saa hyvät löylyt.

Mitä aiot tehdä johtokunnassa?

Työni vuoksi joudun kirjoittamaan paljon julkaisuja, ja siksi on sovittu, että tuen Hugo Benneä Aviisin julkaisemisessa. Toivon myös voivani ottaa osaa yhdistyksen tapahtumien suunnitteluun, sillä työssäni olen joutunut järjestämään monenlaisia kokouksia. Haluan myös läheisempää yhteistyötä Suomessa toimivan hollantilaisen yhdistyksen kanssa sekä yhteydenpitoa Belgiassa ja Saksassa toimiviin suomalaisiin yhdistyksiin.

Ei liene helppoa jatkaa kahden kokeneen ja persoonallisen johtokunnan jäsenen, Bernard Westermanin ja Timo Paavolan, työtä.

Arnold Pieterse

Achtergrond van een nieuw bestuurslid (2.)

Tijdens de Algemene Ledenvergadering van 21 april jl. ben ik samen met Arnold Pieterse tot nieuw bestuurslid van de Vereniging gekozen en benoemd tot penningmeester als opvolger van Theo van der Linden. In onderstaand stukje wil ik graag vertellen wie ik ben, wat mijn link is met de Vereniging en waarom ik iets binnen het bestuur van de Vereniging ben gaan doen.

Mijn naam is Camilla Frants, alweer een tijdje geleden geboren in Åbo, Finland (op 24 februari 1969 om precies te zijn) en vervolgens op 3 maart 1973 naar Nederland verhuisd.

Deze zin geeft in feite weer waarom ik 'ja' gezegd heb om bestuurslid te worden:

Geboren in Finland
Getogen in Nederland

Als meisje heb ik samen met mijn ouders aan activiteiten van de Vereniging Nederland Finland deelgenomen. Daarna ben ik als puber een hele tijd niet mee geweest. Nu weer wat jaartjes ouder is dat veranderd. Finland maakt deel uit van wie ik ben.

Wat mij in deze tweede periode van actief lid van de Vereniging is opgevallen, is de grote afwezigheid van 'tweede generatie' Finse Nederlanders of Nederlandse Finnen. Het is voor de Vereniging een nieuw fenomeen, jongeren die veelal geboren zijn uit gemengde huwelijken tussen Finnen en Nederlanders.

Persoonlijk vind ik het heel jammer dat er zo weinig 'lotgenoten' naar de activiteiten van de Vereniging komen. Ik denk dat wij als tweede generatie een aantal zaken gemeen hebben. Onze 'roots' liggen immers voor een deel in Finland. Aan de andere kant zijn wij volledig ingeburgerd in Nederland. Het lijkt mij erg leuk om mensen met deze aparte achtergrond te ontmoeten en wat beter te leren kennen. Ik denk dat de Vereniging Nederland Finland hierin een nuttige functie kan vervullen.

'Waarom laten wij, ons jongeren, zo weinig zien op de evenementen van de Vereniging?' Deze vraag zie ik als mijn uitdaging voor de komende periode als bestuurslid. Belangrijk is dat de Vereniging ook activiteiten organiseert die ons aanspreken.

Omdat de tweede generatie in veel gevallen niet lid is van de vereniging en dus ook AVIISI niet ontvangt, wil ik met dit stukje een dringend beroep doen op hun ouders om juist hun kinderen te informeren over onze activiteiten. Ik wil graag met hen in contact komen en kijken wat hen, gegeven de doelstelling van de Vereniging, interesseert.

Tot slot nog:

Ik ben werkzaam als accountant bij Stichter & Partners in Amsterdam en woon in Amstelveen. In mijn vrije tijd probeer ik wat te sporten, te fietsen, te lezen, te wandelen, en wat uitgebreider te koken samen met mijn vriend Gert-Jan Heuvelink.

Camilla Frants

Vid Föreningens Nederland-Finland årsmöte den 21 april 1998 valdes Arnold Pieterse och jag till nya styrelsemedlemmar. Jag kommer att efterträda Theo van der Linden som kassör. Jag skall här nedan i korthet berätta vem jag är, på vilket sätt jag känner mej förbunden till föreningen och vad jag vill göra för föreningen.

Jag heter Camilla Frants och föddes den 24 februari 1998 i Åbo, Finland. I februari 1973 emigrerade jag med mina föräldrar och min bror Patrick till Nederländerna. Den informationen berättar egentligen redan varför jag gärna vill ställa mej till föreningens förfogande.

Född i Finland

Uppvuxen i Nederländerna

Som liten deltog jag i en del av föreningens aktiviteter, men som tonåring låg mitt intresse på annat håll. Som vuxen har mitt intresse för föreningen Nederland-Finland vaknat igen; Finland är en del av mej.

Som vuxen aktiv medlem lägger jag märke till att den andra generationens Finländska Holländare eller Holländska Finländare lyser med sin frånvaro på våra sammankomster. För föreningen är det ett viktigt område: Alla dessa ungdomar födda ur blandäktenskap mellan Finländare och Holländare. Vi får inte bli den förlorade generationen.

Jag tycker att vi, andra generationen, borde vara mera aktiva och försöka påverka föreningens program. Vi har en hel del gemensamt, våra "rötter" ligger åtminstone för en del i Finland. Å andra sidan har vi helt anpassat oss i det Holländska samhället. Jag vill gärna lära känna er, andra generationens ungdomar med samma bakgrund som jag har. Här har Föreningen Nederland-Finland en viktig uppgift att fylla och som ny styrelsemedlem ser jag det som en extra utmaning att ändra på den saken.

Eftersom den andra generationen i många fall inte är medlem av föreningen och därför inte får AVIISI, vänder jag mej till er föräldrar: Informera era barn över föreningens aktiviteter, ge AVIISI som födelsedagspresent nästa gång. Jag vill gärna komma i kontakt med dem för att komma underfund med vilka aktiviteter, inom föreningens målsättning, som intresserar oss ungdomar.

Som avslutning på detta, troligen första svensk-språkiga, stycke i AVIISI. Jag arbetar som revisor vid Stichter & Partners i Amsterdam och bor i Amstelveen. På fritiden sportar jag litet grand, vandrar, läser och lagar, tillsammans med min holländska! sambo, Gert-Jan Heuvelink, nu som då litet extra god mat.

Camilla Frants

Suomi ja juutalaiset

Tämän vuoden alussa hollantilaisissa sanomalehdissä kirjoitettiin paljon juutalaisista toisen maailmansodan aikana, varsinkin heidän Hollantiin jääneestä omaisuudestaan.

Mutta millainen oli oikeastaan juutalaisten tilanne Suomessa? Toisen maailmansodan aikana Suomi taisteli yksin Venäjää vastaan talvisodassa 1939-40 ja uudelleen jatkosodassa Saksan hyökättyä Neuvostoliittoon. Suomi joutui taistelemaan jälkimmäisellä kerralla myös natsi-Saksan rinnalla. Suhteessa juutalaisiin Suomi oli, sotilaallisesta yhteistyöstä huolimatta, poikkeus Saksan rinnalla taistelleisiin maihin verrattuna: Suomesta ei tuhattu juutalaisia sodan aikana.

Siinä kaikki, mitä tiesin Suomen juutalaisista, kunnes löysin Utrechtista eräästä antikvariaatista Santeri Jacobssonin kirjan. Kirjassa kerrottiin juutalaiskysymyksestä. Selailin kirjaa jo kaupassa ja ajattelin sen kertovan Suomen juutalaisten historiasta sodan aikana. Sitä se ei kuitenkaan ollut vaan se kertoi juutalaisten historiasta Suomessa vuoteen 1918 saakka.

Kirjassa ei ollut tietoja Santeri Jacobssonista, mutta sen välissä oli Jacobssonin käyntikortti, josta selvisi hänen olleen tuohon aikaan Suomen konsuli Szczecinekissa. Suomalainen tuttavani kertoi hänen olevan Max Jacobssonin isä.

Kirjassa on kaksi osaa: ensimmäinen käsittelee juutalaisten historiaa Ruotsin vallan aikana (<1809), toinen kertoo juutalaisen kansan kokemuksista ja oikeuksista Suomen suuriruhtinaskunnassa.

Luin kirjan hämmästyneenä. Hämmästyneenä, koska kirjassa kerrottiin, kuinka juutalaisvastainen asenne vallitsi pohjois-Euroopassa 1700-luvulla ja myös hämmästyneenä siitä, että juutalaisvastaisuutta oli Suomessa vielä vuoteen 1917 saakka. Santeri Jacobsson kuvailee kirjassa viime ja tämän vuosisadan yrityksiä saada Suomen juutalaisille ihmisoikeudet. Jacobsson oli todistamassa tämän juutalaisvastaisuuden viime vaiheita.

Seuraavassa yhteenveto kirjasta:

1. Juutalaiset Ruotsin valtakunnassa

1600-luvulle tultaessa Ruotsissa ei ollut paljon juutalaisia. Vuonna 1593 oli määrätty, että Ruotsin valtakunnassa sai olla vain yksi uskonto:

luterilaisuus. Toisuskoiset oli käännytettävä. Myöhemmin tähän lisättiin, että ulkomaalaisen, joka ei ollut luterilainen, täytyi kasvattaa lapsensa luterilaisen opin mukaan. Sen lisäksi määrättiin, etteivät juutalaiset ja muhamettilaiset saisi asettua asumaan Ruotsin valtakuntaan, elleivät he kääntyisi luterilaiseen uskoon. Ensimmäisen kerran tästä kieltäytyneitä juutalaisia karkotettiin vuonna 1685.

Ruotsilla meni 1700-luvun ensimmäisellä puoliskolla taloudellisesti huonosti. Ruotsin kansantalouteen tarvittiin rahaa. Siksi vuonna 1746 Ranskan lehdistössä julkaistiin artikkeli, jonka mukaan rikkaat juutalaiset saisivat asettua asumaan Ruotsiin. Vuonna 1806 tämä taas kiellettiin, koska Ruotsin hallituksen mukaan juutalaiset olivat Napoleonin apureita. Vuonna 1815 Ruotsissa asui noin 800 juutalaista. Vuonna 1862 heille myönnettiin täydet kansalaisoikeudet.

2. Juutalaiset Suomessa

Vuonna 1809 Suomesta tuli osa Venäjän valtakuntaa. Siihen saakka juutalaiset tarvitsivat erikoisluvan asettua Suomeen. Tuo oikeus annettiin vain luterilaisille, joten juutalaisia ei asunut silloin Suomessa, lukuun ottamatta niitä, jotka olivat kääntyneet luterilaiseen uskoon, kuten Sakari Topeliuksen esivanhemmat. Venäjän vallan aikana myös ortodoksit saivat tuon luvan. Vasta vuonna 1862 juutalaisten sallittiin asettua asumaan *määräajaksi* Suomeen.

Vuonna 1858 astui voimaan keisarillinen säädös, jonka mukaan kotiutetut venäläiset sotilaat ja matruusit uskontoon katsomatta, sekä näiden vaimot, lesket ja lapset saivat oleskella Suomessa erokirjan, passin tai matkakirjan nojalla, jonka asianomainen venäläinen virasto oli antanut.

Vastustajat Suomen säädöissä viitasivat siihen, ettei säädös voinut tarkoittaa juutalaisia, koska juutalainen ei ollut venäläinen. Harvat juutalaiset, jotka saivat asettua Suomeen, joutuivat ankaran poliisivalvonnan alaiseksi. Kaikki heidän elämänsä ja toimintaansa koskevat tiedot rekisteröitiin. Suomessa asuvan juutalaisen täytyi pyytää uusi oleskelulupa joka neljäs vuosi. Varsinkin Viipurin maaherra, Gripenberg, oli hyvin antisemiittinen ja karkotti paljon juutalaisia. Juutalaisilla ei ollut oikeuksia Suomessa viime vuosisadan loppupuoliskolla.

Vuonna 1872 L. Mechelin teki lakialoitteen porvarisäädylle: "että hyvin kunnioitettava Porvarisääty tahtois puolestaan hyväksyä alamaisen pyyntö-esityksen niitten sääntöjen lakkauttamisesta, jotka asettavat juutalaiset maan asukasten suhteen voimassa olevan lain ulkopuolelle, sekä pyytää toisia säätyjä yhtymään siihen."

Jacobsson huomaa, ettei Mechelinin tarkoitus näyttänyt olevan myöntää juutalaisille myös poliittisia oikeuksia, vaan pelkästään kansalaisoikeudet.

Kolme säätyä hylkäsi esityksen, se hyväksyttiin vain porvarisäädöissä. Varsinkin talonpoikaissäädöissä esiintyi paljon juutalaisvastaisuutta. Agathon Meurman oli tässä päähenkilö. Ruotsinkieliset kannattivat Mechelinia, suomea puhuvat olivat juutalaisia vastaan.

Kansallismielisyys heräsi 1800-luvun jälkipuoliskolla myös Suomessa. Usein kansallismielisyys liittyi antisemitismiin. Suomen kansallismielisten äänitorvi oli Uusi Suometar -lehti.

Vuonna 1876 Venäjältä tuli Suomeen juutalaisvastaisuuden aalto. Kaikkialla maailmassa protestoitui vastaan, mutta Uusi Suometar kirjoitti "Venäjä kyllä tietää mitä tekee". Seuraavina vuosina juutalaisvastaisuus kasvoi, osittain koska taloudellinen tilanne huonontui. Juutalaisia ei päästetty asumaan Suomeen. Ja vieläpä Suomessa jo kauan asuneita juutalaisia karkotettiin maasta.

Juutalaisten lukumäärä pysyi lähes ennallaan 1880-1908:

1876	1880	1905	1906	1907	1908	1929
700	1000	909	941	1071	1186	1763

Oli ammatteja, jotka olivat juutalaisilta kiellettyjä, kuten lääkäri ja kätilö (koska oli pakko vanhoja vala, ja se taas oli kielletty kastamattomilta). Samasta syystä juutalainen ei voinut todistaa tuomioistuimessa. Juutalaiset saivat 1870-luvulla narinkkooikeudet eli oikeudet vanhojen vaatteiden ja rihkaman myyntiin, joka myöhemmin vahvistettiin asetuksella. Tämän lisäksi he saivat myydä kotitekoista taidetta, käsitöitä, leipää, vaatteita ja kenkiä. Tarkat säädökset sallituista taloudellista toimista 1800-luvulla ovat vaikuttaneet juutalaisten ammattirakenteeseen tulevaisuudessa.

Juutalaiset eivät saaneet solmia avioliittoa (se oli mahdollista vain luterilaisessa kirkossa.) Siihen aikaan noin 300 juutalaista muutti Yhdysvaltoihin.

1800-luvun lopulla vastustus juutalaisvastaisuutta kohtaan kasvoi. Se ei kuitenkaan saanut paljon kannatusta. Vuonna 1908 Suomi yritti saada ulkomaisen lainan. Tämä epäonnistui. Sanottiin sen olevan juutalaisten syytä. On totta, että kaksi juutalaista oli kirjoittanut heprean- ja jiddisinkielisiin lehtiin Suomen juutalaisten oikeudettomasta, vainonalaista asemasta. Jacobsson, kirjan kirjoittaja, joka johti tuolloin juutalaisten vapautustaistelua, sanoo: "Valehdella ei saa, vaieta sopii!"

Suomessa naiset olivat saaneet äänioikeuden jo vuonna 1908. Silloin juutalaisilla ei ollut edes kansalaisoikeuksia. Vuonna 1909 uusi esitys "jolla mooseksenuskolaiset voisivat päästä kansalaisiksi" oli hyväksytty, muttei se ollut saanut vielä lainvoimaa. Venäjä ei aikunut antaa Suomen eduskunnalle lisäoikeuksia. Vasta vuonna 1917, kun vallankumous oli alkanut Venäjällä ja Suomi sai itsenäisyyden, Suomessa asuville juutalaisille annettiin Suomen kansalaisuus.

Toisen maailmansodan aikana Suomen juutalaiset saivat elää "rauhassa". He olivat saaneet kärsiä tarpeeksi jo ennen vuotta 1917.

Jacobsson on tyytyväinen juutalaisten asemaan Suomessa vuonna 1952. Hän päättää kirjansa sanoilla:

"Suomen kansa oli siten, tosin myöhään, mutta sentään ajoissa, tunnustanut juutalaiset tasa-arvoiseksi ihmisinä ja kansalaisina. Juutalaismaailmassa sitä tullaan muistamaan kiitollisina polvesta polveen."

Löysin tietoja juutalaisten nykypäivän tilanteesta Helsingin juutalaisen seurakunnan kotisivulta internetissä. Jacobssonin kuva vuodelta 1951 on vielä voimassa. Suomen juutalaiset ovat suurelta osin integroituneet hyvin suomalaiseen yhteiskuntaan. Osa vanhemmasta sukupolvesta on yhä yksityisyrittäjiä ja kauppiaita, mutta enemmistö nuoremasta sukupolvesta on erilaisten ammattien harjoittajia tai työskentelee akateemisilla aloilla. Vuonna 1995 Suomessa oli vielä 1135 juutalaista (noin 1000 Helsingissä). Antisemitismista ei juuri ole enää puhetta.

Mutta luettaessa suomalaisia sanomalehtiä selviää, että Suomessa on vielä muukalaisvihaa, vaikkei se kohdistu enää niinkään juutalaisiin.

Gerard Rijerse.

Ennemän tietoa www-stä (HB):

- Juutalaisena Suomessa 1930- ja 1990 luvuilla
<http://www.valt.helsinki.fi/staff/hakkinen/juuta.htm>
- Suomen juutalaiset tänään
<http://www.helsinki.fi/~aschulma/srk/finnish.htm>
- Jewish Community of Helsinki
<http://www.helsinki.fi/~aschulma/srk/home.htm>

Finland en de Joden

In het begin van dit jaar ging het trauma dat Nederland in de Tweede Wereldoorlog heeft opgelopen weer opspelen. Niet alleen waren er veel joden uit Nederland gedeporteerd, het bleek ook nog eens, dat onzorgvuldig was omgesprongen met de spullen die zij hier hadden moeten achterlaten.

Maar hoe zat het eigenlijk met de joden in Finland? Gedurende de periode van de Tweede Wereldoorlog vocht Finland in drie oorlogen. De eerste op eigen krachten tegen de Sovjetunie (de Winteroorlog van 1939-1940) en vervolgens, na de aanval van nazi-Duitsland op de SU weer, eerst aan de zijde van Duitsland en later ook tegen Duitsland. Ondanks de militaire samenwerking vormde Finland wat de vervolging en deportatie van joden betreft in die periode een grote uitzondering op andere landen die gedwongen of vrijwillig samenwerkten met Duitsland: uit Finland zijn tijdens de oorlog geen joden weggevoerd.

Dat was ongeveer alles wat ik over de joden in Finland wist, totdat ik in een antiquariaat in Utrecht een boek van Santeri Jacobsson vond: Strijd om Mensenrechten (Taistelu Ihmisoikeuksista; Gummerus 1951). Ik had het in de winkel globaal doorgekeken en dacht dat het een boek was over de geschiedenis van de joden tijdens de Tweede Wereldoorlog. Het woord "juutalaiskysymys", jodenvraagstuk, kwam herhaaldelijk voor. Daardoor dacht ik aanvankelijk een soort Finse Presser in handen te hebben. Het bleek echter te gaan over de geschiedenis van de joden in Finland tot 1918.

In het boek stonden geen gegevens over Santeri Jacobsson. Uit een visitekaartje van Jacobsson dat in het boek lag bleek dat hij toen Fins consul in Szczecin was. Van een Finse kennis vernam ik dat hij de vader is van de in ieder geval voor Finnen zeer bekende VN-diplomaat Max Jacobsson. Verder wist hij mij niets over Santeri te melden.

Ik heb het boek met verbazing gelezen. Verbazing, omdat het boek een beeld geeft van het antisemitisme in Noord-Europa in de 18e eeuw en verbazing over het feit dat het antisemitisme tot 1917 in Finland vaste voet aan de grond had. Santeri Jacobsson beschrijft in het boek de pogingen die in de tweede helft van de vorige eeuw en aan het begin van deze eeuw zijn ondernomen om de joden in Finland burgerrechten te geven. Jacobsson is getuige geweest van de laatste fase van dit antisemitisme.

Het boek bestaat uit twee delen. Het eerste deel behandelt de geschiedenis van de joden in het Zweedse rijk (tot 1809); het tweede deel, het grootste, gaat over de wederwaardigheden van de joden en hun rechten in het grootvorstendom Finland.

In het onderstaande vat ik het boek kort samen.

1. Joden in het Zweedse Rijk

Tot ver in de 16e eeuw woond en er nauwelijks joden in Zweden. In 1593 werd bepaald dat er één religie moest zijn in het Zweedse Rijk en dat personen met een andere geloofsovertuiging tot dat ware geloof moesten worden bekeerd.

Later werd hieraan toegevoegd dat de buitenlander die geen Lutheraan was, zijn kinderen in de Lutherse leer moest opvoeden. Voor islamieten en joden werd bepaald dat zij zich tot het Lutheranisme moesten bekeren, voor ze zich in het Zweedse rijk mochten vestigen. In 1685 werden voor het eerst joden die zich niet wilden bekeren, uitgewezen uit Zweden.

In de eerste helft van de 18e eeuw ging het economisch slecht in Zweden. Er was dus geld nodig voor de Zweedse economie. Daarom verscheen in 1746 in de Franse pers een artikel, waarin werd gezegd, dat rijke joden toestemming zouden krijgen om zich in Zweden te vestigen. In 1806 werd deze immigratie weer verboden, omdat de Zweedse regering de joden als handlangers van Napoleon beschouwde.

In 1815 woonden er ca 800 joden in Zweden. In 1862 kregen ze volledig burgerrecht.

2. Joden in Finland

In 1809 ging Finland over naar het Russische Rijk. Tot dat jaar hadden joden een speciale vergunning nodig om zich in Finland te vestigen. Dat recht was alleen aan Lutheranen voorbehouden, dus woonden er geen andere joden in Finland dan bekeerlingen, zoals de overgrootouders van Sakari Topelius. In de Russische tijd werden daar de orthodox katholieken aan toegevoegd. Pas in 1862 werd het joden toegestaan zich voor bepaalde tijd te vestigen in Finland.

In 1858 kwam er een oekaze van tsaar Alexander II, waarin werd bepaald, dat "...hier woonachtige Russische soldaten en matrozen, ongeacht hun geloof, met hun vrouwen, weduwen en kinderen in Finland mogen blijven mits in het bezit van een ontslagbewijs, pas of reisdocument, dat door een bevoegd Russisch bureau is afgegeven."

De tegenstanders in de Finse Landdag (bestaande uit vier kamers: Boeren, Burgers, Adel en Kerk) wezen erop dat deze regeling geen betrekking kon hebben op joden, omdat deze niet als Rus beschouwd konden worden. De weinige joden die ondanks alle tegenwerking toestemming kregen zich te vestigen, kwamen onder streng politietoezicht te staan. In dossiers werden "alle feiten die betrekking hebben op hun handel en wandel" vastgelegd. Om de vier jaar moesten ze een nieuwe verblijfsvergunning aanvragen, waarbij inwilliging vaak afhankelijk was van de willekeur van de politiecommissaris of de gouverneur. Vooral de gouverneur van Viipuri, Gripenberg, was erg antisemitisch en wees vele joden uit. Joden hadden geen rechten in Finland in de tweede helft van de vorige eeuw.

In 1872 diende het zeer invloedrijke parlamentslid L. Mechelin een initiatiefvoorstel in bij de burgerkamer van de Landdag, waarin hij de Burgerkamer voorstelde de Russische regering te verzoeken om de regels, die joden buiten de voor andere bewoners van dit land geldende wetten stelt op te heffen, en de andere kamers te verzoeken daarmee in te stemmen. Jacobsson merkt terzijde op, dat het niet de bedoeling van Mechelin scheen te zijn de joden ook politieke rechten te geven.

De behandeling in de vier kamers van de Landdag leidde niet tot een versoepeling van de wetgeving. Alleen de Burgerkamer stemde in met het voorstel. De Boerenkamer was in zijn geheel tegen. Hier viel met name Agathon Meurman op door zijn antisemitische uitlatingen. Ook de kerkelijke vertegenwoordigers waren tegen, evenals een meerderheid van de adel.

Naar taalgroep verdeeld was er onder de Zweedssprekenden relatief veel steun voor de ideeën van Mechelin. Het algemene gevoel van de Finnsprekenden was anti-joods.

In de tweede helft van de 19e eeuw kwam het nationalisme ook in Finland sterk op. Dat liep ook elders in Europa vaak parallel met antisemitisme. Spreekbuis van dit nationalisme was het fennomaanse blad Uusi Suometar.

In 1876 ontstond een golf van antisemitisme. Deze kwam overgewaaid uit Rusland. Overal in de wereld werd tegen deze pogroms geprotesteerd, maar Uusi Suometar schreef hierover: "Rusland weet heel goed wat het doet". In de jaren '80 nam het antisemitisme toe, mede onder invloed van de slechter wordende economische situatie. Het werd joden totaal verboden zich in Finland te vestigen. Er werden zelfs joden die al langer in Finland woonden, uitgewezen.

Het aantal joden in Finland bleef van 1880 tot 1910 ongeveer gelijk:

1876	1880	1905	1906	1907	1908	1929
700	1000	909	941	1071	1186	1763

Bepaalde beroepen zoals arts en vroedvrouw waren voor joden verboden (omdat er een ambtseed voor afgelegd moest worden en ongedoopten mochten niet zweren). In 1870 kregen ze het recht om tweedehands kleding te verkopen. Daarnaast was het hun toegestaan huisnijverheidsartikelen, brood, kleding en schoeisel te verkopen. De strenge regelgeving met betrekking tot de beroepsuitoefening heeft nog lang invloed gehad op de beroepen waarin joden werkzaam waren. Joden waren ook uitgesloten van een aantal rechten. Het was joden bijvoorbeeld verboden voor de wet te trouwen (dat kon alleen maar in de Lutherse kerk). Het was hun niet toegestaan voor de rechtbank te getuigen omdat ze geen eed mochten afleggen.

In de jaren '90 emigreerden een relatief veel joden om deze redenen uit Finland naar de Verenigde Staten. Hun aantal wordt geschat op 300.

Tegen het eind van de 19e eeuw kwam er meer oppositie tegen het antisemitisme. Doch die vindt nog vrij weinig gehoor. In 1908 schrijft Finland een internationale staatslening uit. Deze mislukt. De joden krijgen de schuld daarvan omdat ze stemming gemaakt zouden hebben tegen Finland. Het is waar, dat twee joodse Finnen in de Hebreeuwse en Jiddische bladen een artikel hadden geschreven over de mensenrechtensituatie van de joden in Finland. Jacobsson, die toen de emancipatiestrijd, of liever de strijd voor het recht in het land te mogen verblijven en te wonen, van de joden leidde, merkt hierover op "liegen mag niet, zwijgen is genoeg".

Vrouwen hadden in 1908 al stemrecht gekregen, joden hadden toen nog niet eens burgerrechten. Een voorstel om joden burgerrechten te geven uit 1909 werd uiteindelijk, met veel amendementen aangenomen. Maar de wet was daarmee nog niet veranderd: er was een voornemen tot wetswijziging aangenomen, waardoor joden burgerrechten zouden krijgen. Maar Rusland was nog de baas in Finland en was zeker niet van plan het Finse parlement meer wetgevende bevoegdheden te geven. Pas in 1917, toen de revolutie in Rusland was uitgebroken en Finland zelfstandig kon worden, kregen de in Finland wonende joden het Finse staatsburgerschap.

In de Tweede Wereldoorlog zijn de joden in Finland met rust gelaten. Zij hadden hun portie ellende in de periode voor 1917 al gehad.

Jacobsson is tevreden over de positie van de joden in het Finland van 1951. Hij besluit zijn boek met:

"Het Finse volk had uiteindelijk, laat weliswaar, maar toch op tijd, de joden gelijkberechtiging toegekend, zowel als mens als burger. In de joodse wereld zal dat van geslacht op geslacht dankbaar worden herdacht."

Tot zo ver het boek van Santeri Jacobsson.

Over de positie van de joden in het huidige Finland vond ik nog wat informatie op de homepage van de Joodse gemeente in Helsinki. Het beeld dat Santeri in 1951 had gaat nog op. De joden zijn goed geïntegreerd in de Finse gemeenschap, waarbij in de oudere generaties nog de vanouds door joden uitgeoefende beroepen relatief sterk vertegenwoordigd zijn. In 1995 woonden nog 1135 joden in Finland, waarvan ruim 1000 in Helsinki. Van antisemitisme is nauwelijks sprake meer. Maar als je de Finse kranten een beetje leest, dan wordt al gauw duidelijk, dat ook Finnen nog steeds niet vrij zijn van xenofobie, al is die nu niet meer zo gericht op joden.

Gerard Rijerse

Literatuur:

Jacobsson, Santeri

Esitelmä juutalaiskysymyksestä / Santeri Jacobsson. - Viipuri : Aron Isakoff, 1907. - 122, [1] s.

NBN: f437028

Jacobsson, Santeri

Taistelu ihmisoikeuksista : yhteiskunnallis-historiallinen tutkimus Ruotsin ja Suomen juutalaiskysymyksen vaiheista / Santeri Jacobsson. - Jyväskylä : Gummerus, 1951. - 439 s., 1 kuval. : kuv. ; 8:o

NBN: f536789

(HB)

HERFSTWANDELING IN AMSTERDAM

De vereniging organiseert op zondag 4 oktober a.s. een ca. drie uur durende wandeling (met gidsen van het Gilde Amsterdam) in Amsterdam (de Jordaan - beperkte aantal mensen - of de binnenstad). De wandeling begint om 11.00 uur vanuit Restaurant David & Goliath, Kalverstraat 92. Het restaurant ligt aan de binnenplaats van het Amsterdams Historisch Museum (15 min. lopen vanaf het Centraal Station en 5 min. vanaf de Dam). Om op tijd te kunnen beginnen, hopen wij dat iedereen zeker 15 min. voor het begin van de wandeling aanwezig is. (Het restaurant is al vanaf 09.30 uur geopend.) De wandeling gebeurt in kleine groepjes (8 personen/groep). De vereniging betaalt de kosten van de wandeling en biedt de deelnemers een kopje koffie aan tijdens de wandeling. Het is ook mogelijk om na de wandeling samen te gaan eten in Restaurant David & Goliath (op eigen kosten; grote pannenkoek + drankje fl 12,50). Wil je meewandelen, bel dan vóór 24 september a.s. het secretariaat, tel. 070-3855669, en meld ook, of je deel neemt aan de lunch. Het aantal deelnemers aan dit evenement is beperkt (wie het eerst komt, het eerst maalt). Tot ziens in Amsterdam.

SYYSRETKI AMSTERDAMIIN

Yhdistys järjestää sunnuntaina 4. lokakuuta noin 3 tuntia kestäväen kävelyretken (oppaiden johdolla) Amsterdammassa (Jordaan - rajoitettu osanottajamäärä - tai keskusta). Kävelyretki alkaa klo 11.00 ravintola David & Goliathista, Kalverstraat 92. Ravintola on Amsterdams Historisch Museumin yhteydessä (15 min. kävelymatkan päässä keskusrautatieasemalta ja 5 min. kävelymatkan päässä Dam-aukiolta). Jotta voimme aloittaa ajoissa, toivomme kaikkien olevan paikalla viimeistään klo 10.45. (Ravintola on avoinna klo 09.30 lähtien.) Lähdemme kävelylle pienissä ryhmissä (8 henk./ryhmä). Yhdistys maksaa osallistumismaksut ja tarjoaa osanottajille kahvit kävelyretken aikana. Retken jälkeen tarjoamme mahdollisuuden osallistua ruokailuun ravintola David & Goliathissa (omalla kustannuksella; iso pannukakku + juoma fl 12,50). Jos haluat mukaan kävelemään, soita 24.9. mennessä yhdistyksen sihteerille, puh. 070-3855669 ja ilmoita samalla, haluatko osallistua myös yhteiselle lounaalle. Kävelyretken osanottajamäärä on rajoitettu. Tapaamisiin Amsterdammassa!

Finse evenementen in Nederland en België 1998ⁱ

- 29.8 - Sittard (Stedelijk Museum Het Domein, Kapittelstraat 6,
11.10 046-4513460); tentoonstelling van Heli Rekula
18.9 Den Haag (Dr. Anton Philipszaal, 070-3609810); Het
Residentie Orkest speelt o.a. De Oceaniden van Sibelius
23.9 Amsterdam (Concertgebouw, 020-6718345); Asko Ensemble
speelt muziek van Benjamin, Lindberg (Engine) en Andriessen
24.9 Amsterdam (Bimhuis, Oudeschans 73-77, 020-6231361); Trio
Töykeät
25.9 Austerlitz (Beauforthuis, Woudenbergseweg 70, 0343-91858);
Trio Töykeät
26.9 Utrecht (SJU Jazzpodium, 030-2340436); Trio Töykeät
28.9 Antwerpen (Fins Cultureel Centrum); Trio Töykeät
1.10 Rotterdam (De Doelen, 010-2171717); La Traviata van Verdi
met o.a. Tuomas Pursio
1.10 Groningen (Conservatorium Singelzaal, Radesingel 6, 050-
3660600); Trio Töykeät
2.10 Leeuwarden (Theater Romein, Bagijnestraat 59, 059-
2158215); Trio Töykeät
3.10 Dordrecht - 'Jazzdagen Dordrecht', 078-6140815; Trio Töykeät
4.10 Amsterdam; Herfstwandeling van de vereniging
4.10 - Rotterdam (Finse zeemanskerk); fototentoonstelling "Man -
1.11 Woman" van Stefan Bremer en Ulla Jokisalo
5.10 Amsterdam (Concertgebouw, 020-6718345); o.a. het
Vioolconcert van Sibelius door Midori
15.10 Amsterdam (Planetarium, Artis, Plantage Kerklaan 38-40, 020-
6939093); Algiers tot Warschau: muziek van o.a. Jukka
Ruohomäki
16-17.10 Zeist (Hogeschool Helicon, 030-6923256/St. de Levensboom');
Symposium "Mythen scheppen, sprookjes vertellen, aan ons
het woord..." (Edda, Kalevala en Keltische mythen)
19.10 Apeldoorn; DeBuut -kinderfestival, uit Finland danstheater
Hurjaruuth met Pippi Langkous -dansvoorstelling
20.10 Zutphen; DeBuut -kinderfestival, uit Finland danstheater
Hurjaruuth met Pippi Langkous -dansvoorstelling
21.10 Arnhem; DeBuut -kinderfestival, uit Finland danstheater
Hurjaruuth met Pippi Langkous -dansvoorstelling
21-30.10 Den Haag (Ambassade van Finland, Groot Hertoginneln. 16);
Hedendaagse Finse medailles/penningen (14 kunstenaars)

- 20 -

ⁱ Een actueler en uitgebreider overzicht van Finse activiteiten in Nederland en België is te vinden op de VNF website:
<http://www.xs4all.nl/~hbenne/aviisi/index.html>

Suomalaistapahtumat Alankomaissa ja Belgiassa 1998ⁱⁱ

- 29.8 - Sittard (Stedelijk Museum Het Domein, Kapittelstraat 6); Heli
11.10 Rekulan taidenäyttely
18.9 Den Haag (Dr. Anton Philipszaal); Het Residentie Orkest
soittaa mm. Sibeliuksen Aallottaret (the Oceanides)
23.9 Amsterdam (Concertgebouw); Asko Ensemble soittaa
Benjaminin, Lindbergin ja Andriessenin musiikkia
24.9 Amsterdam (Bimhuis, Oudeschans 73-77); Trio Töykeät
25.9 Austerlitz (Beauforthuis, Woudenbergseweg 70); Trio Töykeät
26.9 Utrecht (SJU Jazzpodium, 030-2340436); Trio Töykeät
28.9 Antwerpen (Fins Cultureel Centrum); Trio Töykeät
1.10 Rotterdam (De Doelen); Verdin ooppera La Traviata, mukana
mm. Tuomas Pursio
1.10 Groningen (Conservatorium Singelzaal, Radesingel 6); Trio
Töykeät
2.10 Leeuwarden (Theater Romein, Bagijnestraat 59); Trio Töykeät
3.10 Dordrecht - 'Jazzdagen Dordrecht' (078-6140815); Trio Töykeät
4.10 Amsterdam; yhdistyksen kävelyretki
4.10 - Rotterdam (Suomen merimieskirkko); Stefan Bremerin ja Ulla
1.11 Jokisalon valokuvanäyttely "Man - Woman"
5.10 Amsterdam (Concertgebouw); Midori soittaa Sibeliuksen
viulukonserton
15.10 Amsterdam (Planetarium, Artis, Plantage Kerklaan 38-40);
Orbit 1, Algeriasta Varsovaan: mm. Jukka Ruohomäen
musiikkia
16-17.10 Zeist (Hogeschool Helicon); pohjoisia mytologioita käsittelevä
symposiumi "Mythen scheppen, sprookjes vertellen, aan ons
het woord..." (Edda, Kalevala ja kelttiläiset myytit)
19.10 Apeldoorn; DeBuut -lastentanssifestivaalit, Suomesta
Tanssiteatteri Hurjaruuth esittää Peppi Pitkätossu -
lastentanssiteoksen
20.10 Zutphen; DeBuut -lastentanssifestivaalit, Suomesta
Tanssiteatteri Hurjaruuth esittää Peppi Pitkätossu
21.10 Arnhem; DeBuut -lastentanssifestivaalit, Suomesta
Tanssiteatteri Hurjaruuth esittää Peppi Pitkätossu
21-30.10 Haag (Suomen suurlähetystö); Mitalitaitteen näyttely
(nykyaikaista suomalaista mitalitaidetta, 14 mitalitaiteilijaa /
kuvanveistäjää)

- 21 -

ⁱⁱ Ajankohtaisempi ja laajempi tapahtumakalenteri löytyy yhdistyksen kotisivulta:
<http://www.xs4all.nl/~hbenne/aviisi/index.html>

Familieonderzoek in Finland

Door middel van dit stukje zal ik proberen wat tips te geven hoe gegevens kunnen worden verzameld over Finse voorouders. Zo een genealogisch onderzoek is tegenwoordig in Finland, net als in Nederland trouwens, voor veel mensen een populaire hobby geworden.

Over het algemeen is het beste beginpunt het "kansallisarkisto" (rijksarchief) in Helsinki, of een "maakunta-arkisto", wat ik denk het best kan vertaald worden met streekarchief. Er zijn in Finland zeven van deze streekarchieven: in Hämeenlinna, Joensuu, Jyväskylä, Mikkeli, Oulu, Turku en Vaasa. Hier kan dan nog het streekarchief in Marianhaamina bijgeteld worden, hoewel dit vanwege de autonome status van Ahvenanmaa (Åland eilanden), een aparte positie inneemt. Deze streekarchieven zijn dus geen echte provinciale archieven, zoals in Nederland in iedere provincie aanwezig zijn, maar kunnen hier wel mee vergeleken worden. Een Finse provincie ("lääni"), waarvan er tegenwoordig vijf zijn, is een relatief nieuwe bestuurlijke eenheid. Een "maakunta" is een gebied in Finland dat wordt onderscheiden van andere gebieden op grond van zowel geografische kenmerken als geschiedkundige verschillen (zoals bijvoorbeeld Uusimaa, Häme en Savo). Dus eigenlijk een beetje zoals de provincies in Nederland, maar dan zonder officiële status met betrekking tot regionaal bestuur.

De gegevens die in deze archieven beschikbaar zijn lopen tot omstreeks 1850-1860. Het moet dan natuurlijk wel bekend zijn in welke plaats een gezochte persoon omstreeks die tijd heeft gewoond, wat zijn of haar naam was, en liefst ook de geboortedatum. Van daaruit kan dan verder in de tijd worden teruggedaan. Wanneer deze gegevens niet bekend zijn, dus de link tussen het heden en de periode 1850-1860, is het beter om eerst inlichtingen in te winnen bij een "kirkkoherranvirasto", het kantoor in een bepaalde gemeente ("kunta"), waar de burgerlijke stand wordt bijgehouden. In Finland valt dit onder de kerkadministratie. In de meeste gevallen zijn de oudere gegevens door deze kerkkantoren overgedragen aan het rijksarchief en de streekarchieven.

Over het algemeen zijn de meest belangrijke gegevens van de oude Finse "kerkgemeentes" (in het Fins "seurakunta") in het rijksarchief aanwezig en in het streekarchief waaronder een kerkgemeente viel. Dit is dus gebaseerd op een oude indeling, waarbij een bepaald gebied, met als centrum een kerk, een "kerkgemeente" vormde. In het rijksarchief in Helsinki, dat een paar honderd meter ten noorden van de "Suurtori" (het plein vòòr de grote kerk) in een gebouw is gevestigd in Rauhankatu 17, staan de gegevens over geboorte, huwelijk en overlijden in de verschillende kerkgemeentes op microfiches. In de grote studiezaal staat apparatuur waarmee deze gegevens kunnen worden gelezen en, hoewel

- 23 -

het vaak erg druk is, is er meestal toch nog wel een plaats te vinden. Dit ligt anders voor de apparatuur waarmee filmrollen kunnen worden afgedraaid en dat in een aantal kleine zijkamertjes staat. Meestal is dit al dagen van te voren volgeboekt. Maar voor bezoekers van buiten Finland kan er meestal nog wel iets geregeld worden.

Heel nuttige gegevens staan in de zogenaamde "rippikirja's" die op filmrollen staan. In deze "rippikirja's" heeft de dominee per huis heel nauwkeurig bijgehouden welke mensen er woonden, inclusief voor iedere bewoner data van geboorte, huwelijk, verhuizing en eventueel overlijden. Hiermee kan dus heel snel een gedetailleerd overzicht worden verkregen van een bepaalde familie. De eigenlijke functie van deze "rippikirjat" ("rippi" betekent eigenlijk biecht, maar dit was na de reformatie in de Lutherse kerk afgeschaft) was dat de dominee hierin deelname van zijn gemeenteleden aan het avondmaal noteerde.

Nogmaals, de naam van het huis, wat kan variëren van een "torppa" (huisje van een kleine pachtboer) tot een "kartano" (landgoed van een herenboer), is een belangrijk gegeven. Dit werd ook aangegeven bij geboorte, huwelijk en overlijden en hiermee is ook snel een bepaalde familie te volgen.

Verder is het belangrijk er rekening mee te houden dat in West Finland er voor het einde van de vorige eeuw maar heel weinig familienamen waren. Dus in de meeste gevallen werd de voornaam gezet voor de naam van de vader, bijvoorbeeld Jacob Johansson en Brita Andersdotter. De dominees schreven tot die tijd alleen in het Zweeds. Aan het eind van de negentiende eeuw ging iedereen een achternaam gebruiken. Later, na de onafhankelijkheid, zijn veel Zweedse achternamen veranderd in Finse achternamen. Deze naamsveranderingen maken het onderzoek er natuurlijk niet eenvoudiger op, maar vormen meestal toch geen echte hindernis. Wat wel een probleem kan zijn is dat er vroeger nogal wat fouten werden gemaakt door de dominees. Door het ontbreken van een achternaam kwam het geregeld voor dat in een bepaalde plaats meerdere mensen een zelfde naam hadden, bijvoorbeeld verschillende Jacob Johansson's, en het enige houvast is dan de geboortedatum. Wanneer een dominee een fout in de geboortedatum heeft gemaakt, wat ik geregeld ben tegengekomen, dan kon dat iemand blijven achtervolgen, waarschijnlijk omdat de persoon in kwestie niet kon lezen.

Wat dit soort onderzoek erg boeiend maakt is dat je een veel beter inzicht krijgt in de Finse geschiedenis. Ik heb veel in Finland rondgereisd om plaatsen te bekijken waar ik door gegevens uit het archief in geïnteresseerd was geraakt. Voor mij zijn dit spannende ervaringen.

Arnold Pieterse

KONIJNEN EN EEN ONTMOETING

Laat ik mij eerst even voorstellen. Ik ben Maja Schoon-Klok, geboren, getogen en nog steeds wonend in Broek in Waterland. Heb een man en twee grote zonen en één van mijn hobby's is het fokken van konijnen volgens Nederlandse standaard richtlijnen om deze voor het nageslacht te behouden. Bovendien ben ik secretaresse van onze plaatselijke kleindiersportvereniging. Maar dan nog zult u zich afvragen, waarom een stukje in Aviisi? Dat, beste mensen, heeft te maken met "een ontmoeting".

In november 1993 kreeg ik een telefoontje van een Engels sprekende dame die vroeg of ik de mevrouw was die iets te maken had met het fokken van raskonijnen. Ik kon verbaasd beamen dat dit inderdaad zo was. Zij vertelde dat ze uit Finland

belde en middels de Nederlandse Ambassade in Denemarken aan mijn adres en telefoonnummer was gekomen (hoe mijn adres daar is terecht gekomen is voor mij een groot raadsel!). Verder zei ze een startende konijnenfokster te zijn, maar dat het serieus fokken van raskonijnen in sport- en verenigingsverband in Finland nog in de kinderschoenen staat. Haar naam; Anne Ketelimäki uit Peräseinäjoki. Zij vertelde, dringend behoefte te hebben aan 'nieuwe' dieren, het 'nieuwe' gelezen als 'anders genetisch'. Of het mogelijk zou zijn dat ik voor haar enkele 'wensdieren' zou kunnen traceren opdat een vriendin van haar, die Belgische herdershonden fokt, ze mee naar Finland zou kunnen nemen. Die zou namelijk veertien dagen later een hondenshow in de RAI komen bezoeken. Dit alles 'overspoelt' je en je denkt; gaat iemand een grap met me uithalen of zou dit serieus zijn. Nuchter, maar toch wel nieuwsgierig dacht ik, midden in het drukke tentoonstellingsseizoen, wacht maar rustig af totdat het signaal van de 'hondenvriendin' komt.

Jawel, dat kwam en ik als de drommel verschillende fokkers opgebeld of zij nog dieren te koop hadden en maakte een afspraak voor zondagmorgen 4 december met een fokker van blauw-oog Pooltjes in IJmuiden. Toen naar het hotel in Amsterdam om 'vriendin' Marjaana Pakkala op te halen en kennis te maken. Marjaana, een zeer vriendelijke jonge vrouw, lekker (Fins) winters gekleed in onze lauwe december maand, stapte bij mij in de auto. We reden al keuvelend langs het veenweidegebied bij Landsmeer en Oostzaan en Marjaana zei dat dit haar bekend voorkwam, omdat het op het landschap in haar omgeving in Finland leek, alleen dacht ze dat er hier meer schapen waren. Ik snapte er niets van, want mijn geografische gedachte van Finland was weliswaar het 'land van de 1.000 meren' en veel bossen, maar verder stelde ik mij voor dat bossen stevige ondergrond behoeften en bij het overige kon ik mij geen duidelijk beeld vormen. Enfin, wij hebben daar in IJmuiden van alles bekeken, drie dieren uitgekozen, betaald en zijn richting Schiphol gegaan. Daar heb ik Marjaana afgezet, haar twee dikke Hollandse kussen gegeven, goede reis gewenst en veel succes met de dieren.

Drie dagen later bezorgt 'Inter Flora' mij een dikke bos rozen met de hartelijke dank van Anne. Later een telefoontje dat de dieren goed gezond aangekomen waren. Ook dat ze nu zelf stellig van plan was om te komen, òf voor de grote kleindiertentoonstelling 3-4 januari 1994 in Zuidlaren òf die van eind januari in Den Bosch. Oke, is goed! Wij wachten het wel af en toen januari ten einde liep, hadden we nooit meer wat uit Finland gehoord. Aha, typisch foutje van Hollanders, die nog niet zo bekend zijn met de Finse cultuur. Wederom trof ons de slagkracht van een Fin. Middels een telefoontje lieten Anne en haar man Matti weten, dat zij reeds op de Oostzee dobberden, richting Travemünde en dat zij de volgende dag (donderdag) bij ons zouden zijn. Of we elkaar konden ontmoeten en of wij misschien een hotel wilden regelen voor die nacht. Het volgende telefoontje kwam van de Afsluitdijk en anderhalf uur later vanuit de telefooncel in ons dorp. Ze opgehaald, verwarmd, verkwikt en bijgepraat alsof het altijd al zo was geweest, heb ik ze lekker in mijn gastvrije warme bedje laten slapen. Wat hadden we ons voorgesteld. Allerlei soorten van, noem het 'basis gedachten', gaan door je heen. Mensen helemaal uit Finland reizend met boot en auto, drie dagen onderweg alleen om raskonijnen te kopen, wat zullen dat voor mensen zijn? Nou, heel bescheiden, eenvoudig en gewoon gezellige dertigers. Ouders van drie zonen Jasu, Tuomas en Jaakko. Kortom, mensen net als wij, zij het met een zoon meer.

De volgende dag zijn ze met mijn jongste zoon dieren gaan kijken en kopen in Den Bosch alwaar een grote landelijke kleindiershow was. Ze gingen 's avonds, na een snelle maaltijd, met ons mee naar de jaarlijkse prijsuitreiking van onze tentoonstelling. Heel gezellig tussen een groep mensen die elkaar bijna niet verstaan, maar elkaar wel begrijpen omdat ze dezelfde hobby hebben. Op zaterdag kochten we bij een verenigingsfokker grote Lotharinger konijnen, brachten die snel naar Broek om daarna weer heen en terug naar Den Bosch te rijden om de aldaar gekochte dieren op te halen. Deze dieren werden 's avonds bij ons in de schuur voorzien van voer, fris hooi en water en zo werden de uurtjes weer klein alvorens we nog steeds niet bijgepraat, naar bed gingen. Want op zondagmorgen moesten er nog snel enkele foto's van het dorp genomen worden en de dertig dieren ingeladen in de tot 'camper' omgebouwde Mercedes bus, alvorens om tien uur afgereisd om de boot te halen. Dat lukte en ondanks felle sneeuwstormen in Finland, was de familie weer op tijd thuis om de bij oma opgepikte kinderen met slechts een dag schoolverzuim weer aan het normale leven te laten deelnemen.

Het volgende jaar kwamen ze weer; en vier weken vroeger. Toen bezochten we de show in Zuidlaren en zij kochten nu dieren die geënt moesten worden omdat ze terugreisden via Zweden, waar dit verplicht is. Maar ook dat kon worden opgelost. Weer hadden we een ontmoeting waarbij je het gevoel hebt of het nooit anders is geweest. Frapante overeenkomsten ontdek je dan ook. Anne en Matti hebben 2 jaar ontwikkelingswerk gedaan in Nicaragua (haar konijnenstal heet 'Nicarao'). Ik werk als administratief medewerker in het Tropeninstituut en heb dagelijks te maken met ontwikkelingsmedewerkers.

Nog veel telefoongesprekken zijn over en weer gegaan. Adviezen verleend en op deze manier is het fokken van raskonijnen als hobby in Finland van de grond aan het komen. Verschillende prijzen zijn reeds toegekend aan dieren van Hollandse afkomst, verspreid geraakt over een groot deel van Finland. Een Rex konijn in Castor kleur uit onze stal, genaamd 'Cassanova' maakte veel furore.

Zo kon het natuurlijk ook niet uitblijven dat mijn man en ik in 1995 afreisden voor een zomervakantie/bezoek aan Finland en aan Peräseinäjoki. Middels het u welbekende reisbureau vlogen we naar Helsinki, treinden we 10 uur naar Rovaniemi en toerden we hier vanuit per auto naar Kuusamo, Vuokatti, Kuopio en dwars overstekend naar Peräseinäjoki. Daar werden we zeer gastvrij met open armen ontvangen door de familie, wonend in een standaard Fins huis, inclusief twee grote honden.

We hebben ons verwonderd bij het zien van de zomerverblijven van zo'n 50 konijnen, met zoveel muggen en geen myxomatose (besmettelijke konijnenziekte) uitbraak. Onvoorstelbaar in Nederland. Ook de verwarmde konijnenstal was voor ons Hollanders met onze gematigde winters een bijzondere ervaring. Natuurlijk hebben we ook de omgeving verkend en een bezoek gebracht aan Ähtäri, het dierenpark in de omgeving. Daar zagen we eindelijk een eland van dichtbij. Normaal steken ze bij tientallen de weg over, maar speciaal voor ons lieten ze nu verstek gaan. Daar, in Ähtäri, sloot ik ook Marjaana weer in de armen, die, in een voor mij bekende omgeving, haar hondenfokkerij, annex trimsalon heeft. Toen begreep ik waarom het stukje Nederland, wat ik haar trots had laten zien, haar zo bekend voorkwam. Zij woont in het veen, met aan de ene kant een uitgestrekt water- en rietveld en aan de andere kant berkenbomen. De laatste week bracht de familie ons naar hun vakantiehuis, gelegen aan een meer bij Heinola. Typisch Fins. De Fin gaat tijdens zijn vakantie primitief terug naar de natuur; de Hollander gaat op zoek naar zon en luxe. Het werd ook nog eens mooi weer en we hebben verschillende trips ondernomen. Naar Jyväskylä en naar Lahti, waar we zwaar onder de indruk opkeken naar de springschans die, zo bijzonder, eindigt in een zwembad. Natuurlijk ook een trip door het merenrijk richting Russische grens en via Lapeenranta weer naar onze basis. Uiteraard hebben we op de weg terug Helsinki nog bezichtigd.

Anne heeft een tatoueer systeem opgezet voor de registratie volgens Europese regels. Totdat dat geheel is ingeburgerd, zult u in Finland nog een Vlaamse Reuskonijn aantreffen dat bijvoorbeeld als "Maastricht" geregistreerd staat. Mocht u in Finland of Nederland een aankondiging zien staan dat een kleindiertentoonstelling wordt georganiseerd, denk dan even aan deze 'ontmoeting' en stap er eens binnen.

Maja Schoon

Opleidingen en cursussen Finse taal

FINSE ZATERDAGSCHOOL TE ROTTERDAM

De Finse Zaterdagsschool begint weer in september met de cursussen in de Finse taal. De school richt zich voornamelijk tot kinderen die naast Nederlands ook Fins spreken of wegens familieband Fins willen leren spreken en tot volwassenen die een familieband in of een speciale verbintenis met Finland hebben en die meer over de Finse cultuur te weten willen komen.

In het komende cursusjaar wordt les gegeven in de groepen:

Kinderen: 3 - 16 jaar. De kinderen worden in groepen verdeeld naar leeftijd en kennis van de Finse taal.

Volwassenen: Beginnersgroep, Gevorderden I - IV, Conversatiegroep

Schooldagen (onder voorbehoud):

1998: 19.9.(!) 3.10. 17.10. 31.10. 7.11. 12.12. 19.12.

1999: 9.1. 23.1. 6.2. 6.3. 20.3. 10.4. 24.4. 15.5. 29.5. 5.6.

Plaats: Finse Zeemanskerk, Rotterdam

Informatie en aanmelden: Sinikka Holm - Autere
Oude Rijksweg 54 - 56
4411 SG Rilland
Tel. 0113 - 556011
e-mail: j.holm@hetnet.nl

ROTTERDAMIN SUOMALAINEN LAUANTAIOKOULU

Rotterdam in Suomalainen Lauantaikoulu aloittaa taas syyskuussa suomenkielen kurssit. Koulun kohderymänä ovat etupäässä lapset jotka hollannin lisäksi puhuvat suomea tai perhesiteiden vuoksi haluavat oppia suomea sekä aikuiset, joilla on perhesiteitä tai muuten kiinteä yhteys Suomeen ja jotka haluavat oppia paremmin tuntemaan suomalaista kulttuuria.

Kouluvuonna 1998/1999 toimivat seuraavat ryhmät:

Lapsiryhmät: 3 - 16 - vuotiaat lapset jaetaan ryhmiin iän ja kielitaidon perusteella. Lisäsi toimii ns. Kotiperuskoulu.

Aikuiset: Alkajaryhmä, Jatkoryhmät, Keskusteluryhmä.

Koulupäivät 1998/1999 (muutokset mahdollisia)

1998: 19.9. (!) 3.10. 17.10. 31.10. 7.11. 12.12. 19.12.
1999: 9.1. 23.1. 6.2. 6.3. 20.3. 10.4. 24.4. 15.5. 29.5. 5.6.

Paikka: Suomen Mermieskirkko, Rotterdam

Lisätietoja ja ilmoittautuminen: Sinikka Holm - Autere
Oude Rijksweg 54 - 56
4411 SG Rilland
puh. 0113-556011
e-mail: j.holm@hetnet.nl

FINS ONMOGELIJK TE LEREN?

Dat maakt u zeker toch wel zelf uit!

Cursussen Fins aan de universiteit van Amsterdam 1998-1999:

1. September - november '98 Taalverwerving 1 (7 stpn)
2. December '98 - maart '99 Taalverwerving 2 (7 stpn)
3. April - juni '99 Spreek- en schrijfvaardigheid (met videofilms; 3,5 stpn)

Prijzen voor contractstudenten: 1 en 2 f. 350,-; 3. f.200,-

Zelfstudie Fins:

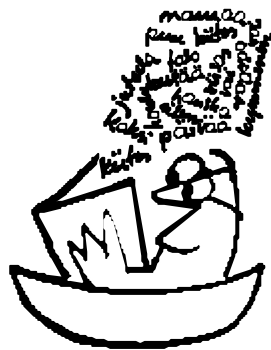
Media Centrum Letteren (audio, video en computermateriaal)

Informatie en advies:

L.M.T. Ahonen
Fins, Leerstoelgroep Tweede
taalverwerving,
Spuistraat 134, 1012 VB Amsterdam
tel. 020-5253876
e-mail: lili.ahonen@let.uva.nl

NB.

De exacte cursusdata en -tijden zijn op dit moment nog niet bekend (HB).

FINS STUDEREN IN GRONINGEN - ALS HOOFDVAK OF OP ONDERDELEN

De studie Fins aan de Rijksuniversiteit Groningen (RuG) duurt vier jaar en is grofweg op te splitsen in twee onderdelen. Het eerste deel heet de propedeuse. Deze duurt één jaar en in deze periode krijgt de taalverwerving de meeste aandacht. Het is immers van belang de student zo snel mogelijk in staat te stellen Fins te lezen en te spreken. Het tweede, derde en vierde jaar noemen we samen de doctorale fase. Hierin komen de taal, de literatuur en cultuur van het Fins uitgebreid aan de orde.

Het onderwijs vindt plaats in de vorm van hoorcolleges en werkcolleges of een combinatie ervan. De hoorcolleges worden gebruikt voor het geven van algemene inleidingen. In de werkcolleges, die te vergelijken zijn met het onderwijs op de middelbare school, wordt de lesstof behandeld die thuis is voorbereid. De nadruk ligt hierbij op uitleg van de stof en behandeling van eventuele vragen.

Meer dan op de middelbare school hoort er bij Fins veel zelfstudie. Men moet zich in een relatief korte tijd een nieuwe taal eigen maken en een grote hoeveelheid stof bestuderen, terwijl er minder lessen zijn.

DE PROPEDEUSE

In de propedeuse wordt er onderwijs gegeven in alle drie hoofd-elementen van de opleiding Finse taal- en letterkunde: in de taal, in de literatuur en in de cultuur, maar zoals gezegd speelt de taalverwerving een belangrijke rol. In het eerste trimester krijg je de eerste beginselen van het Fins. Dat betekent een stevige portie grammatica alsmede lees-, schrijf-, luister- en spreekvaardigheid. In het vak Cultuurkunde verwerf je basiskennis in de Finse geschiedenis, cultuur en maatschappij. Deze kennis helpt je zowel bij het leren van van de taal als van de literatuur. Verder krijgen alle studenten een inleiding in de grammatica waarin je vertrouwd wordt gemaakt met de basisbegrippen die binnen de grammatica worden gehanteerd.

In het tweede trimester staan de grammatica, de taalvaardigheid, de letterkunde en de algemene taalwetenschap op het programma. Je gaat verder met de verwerving van de kennis in de Finse grammatica en met het oefenen van de lees- en schrijfvaardigheid. Bij de letterkunde krijg je een overzicht van een deel Finse literatuurgeschiedenis en maak je kennis met een aantal literaire werken uit de behandelde periode. Het vak algemene taalwetenschap (ATW) is verplicht voor alle talenstudenten en het college wordt door de docenten van de vakgroep Algemene

Taalwetenschap verzorgd. Je oriënteert je hierbij op verschillende aspecten van het bestuderen van een taal.

In het derde en laatste trimester van de propedeuse komen de vakken taalvaardigheid van het Fins, Finse letterkunde, inleiding in de Finoegriek en inleiding in de algemene literatuurwetenschap (ALW) aan de orde. Tijdens de werkcolleges luister- en spreekvaardigheid kun je je actieve taalbeheersing oefenen en verbeteren. Bij de letterkunde krijg je een vervolg van het overzicht van een deel Finse literatuurgeschiedenis en maak je kennis met een aantal literaire werken uit die periode; in de propedeuse wordt de literatuurgeschiedenis vanaf het begin tot en met de 19e eeuw behandeld. De literaire werken lees je in Nederlandse, Duitse en Engelse vertalingen, omdat je kennis van het Fins nog niet voldoende is om boeken in de taal van je studie te lezen. Tijdens het college inleiding in de Finoegriek wordt onder meer ingegaan op de verwantschap van de verschillende Finoegrisc talen en op de vragen, waar en wanneer ze zijn ontstaan en hoe wij dat kunnen weten. Het laatste betekent dat je ook enig inzicht krijgt in de methoden der historische en vergelijkende taalwetenschap. Bij het college inleiding in de algemene literatuurwetenschap verkrijgt je enig inzicht in de problematiek en methodes van moderne literatuurwetenschap; dit college is voor alle talenstudenten verplicht en het wordt door de vakgroep Algemene Literatuurwetenschap verzorgd.

Fins is geen taal die je dagelijks in Nederland hoort. Daarom is het uiterst belangrijk vanaf het begin van je studie alle mogelijkheden te benutten die je in de gelegenheid stellen je in de studie verworven kennis in de praktijk te brengen. Aansluitend op het eerste studiejaar is het verstandig en dringend aan te bevelen aan een zomercursus in Finland deel te nemen.

AFSTUDEERRICHTINGEN EN SPECIALISATIES

Na het propedeusejaar kun je verder gaan met Fins of je kunt voor de afstudeerrichting Finoegrisc taalwetenschap kiezen. Met als basis de propedeuse Fins kun je ook kiezen voor een andere studierichting, de algemene letterenstudie (ALS), waarbij je gedeeltelijk doorgaat met de studie van de propedeuse (het zogenaamde thuisvak) en waarbij je uit allerlei varianten kunt kiezen. Na het tweede studiejaar kun je ook overstappen naar andere studierichtingen, namelijk alfa-informatica, algemene taalwetenschap (ATW), algemene literatuurwetenschap (ALW), archeologie, communicatiekunde, internationale organisaties (IO), mediavistiek en toegepaste taakunde.

Finse taal- en letterkunde

Kies je voor het voorzetten van de studie Finse taal- en letterkunde, dan krijg je in het tweede studiejaar nog tamelijk veel onderwijs in de taalvaardigheid. Dat betekent dat je zowel je actieve als passieve kennis op een behoorlijk niveau moet brengen door het verdiepen van je kennis in de grammatica, het verbeteren van je lees-, schrijf-, spreek- en luistervaardigheid; veel aandacht wordt aan idiomatische uitdrukkingen geschonken. De bedoeling is namelijk dat je na twee jaar studeren vrij vlot Fins kunt lezen; je moet in het derde studiejaar namelijk literatuur in de originele versie en de vakliteratuur in het origineel kunnen lezen. Ook moet je na twee jaar studeren in staat zijn om onderwijs in het Fins te volgen (dat i.v.m. de gastcolleges en het eventuele verblijf aan een Finse universiteit). Verder wordt in het tweede studiejaar een grote portie letterkunde gereserveerd.

In het derde en vierde studiejaar ligt de nadruk op de meer wetenschappelijke kant van de opleiding. In het derde jaar wordt er even veel aandacht besteed aan de taal als aan de literatuur. Pas vanaf het eind van het derde studiejaar kun je het zwaartepunt leggen op taalkunde of op letterkunde door middel van de zogenaamde vrije ruimte, dat wil zeggen bijvakken die je naast de verplichte studieonderdelen kunt kiezen. Je beëindigt je studie met het schrijven van een scriptie. In de keuze van het onderwerp kun je je belangstelling en voorkeur (taal- of letterkunde) tot uitdrukking brengen.

Een taal studeren zonder een verblijf voor een langere periode in het land waar deze taal gesproken wordt, is nauwelijks denkbaar. Een verstandige student zorgt ervoor dat hij of zij in het derde of vierde studiejaar een periode van minimaal 3 maanden, maar eventueel van een heel studiejaar aan een Finse universiteit kan studeren. Het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen van Finland stelt elk jaar enige beuren beschikbaar. Tevens kunnen de studenten Fins in het kader van het Erasmus-programma beurzen aanvragen.

OPEN COLLEGES

Voor niet-studenten bestaat er ook de gelegenheid tot het volgen van colleges. Dit zijn de zogeheten open colleges. Men kan zich - al naar gelang zijn of haar belangstelling - voor aparte onderdelen inschrijven, bijvoorbeeld taalverwerving Fins, Finse letterkunde of Finse cultuurkunde. Het gevolgde onderdeel kan men eventueel net als gewone studenten afsluiten met een tentamen. Als men daarvoor slaagt, krijgt men een certificaat.

ADRES & WEBSITE

Het adres van de afdeling Finoegristiek, waar Fins een onderdeel van uitmaakt is:

Faculteit der Letteren
Afdeling Finoegristiek
Rijksuniversiteit Groningen
Oude Kijk in 't Jatstraat 26
Postbus 716
9700 AS Groningen

Internet: <http://www.let.rug.nl/finoegristiek>

Tevens is voor meer informatie bereikbaar dr. Sirkka-Liisa Hahmo tel. 050-3635827

Babel taaltrainingen te Utrecht start in oktober (week 41) cursussen in de Finse taal op 3 verschillende niveau's. Ook is het mogelijk om cursussen op het gewenste niveau te volgen wanneer daar voldoende belangstelling voor is.

Babel Taaltrainingen
Lucas Bolwerk 5
3512 EG UTRECHT
Tel. 030 - 2324040
Fax. 030 - 2324044
e-mail: babel@babel.nl

Mediakatsaus - Uit de media

Kieli on hollanti, mutta maa on Alankomaat

Jo noin kaksikymmentä vuotta sitten belgialainen ystäväni - kielitieteen tohtori, joka kävi usein Suomessa - ihmetteli, miksi Suomen tiedotusvälineissä jatkuvasti väitettiin flaamin olevan yksi Belgian virallisista kielistä. Hän kertoi flaamin olevan Flanderin alueen puhekieli eikä mikään virallinen kirjakieli. Belgian viralliset kielet olivat hänen mukaansa alankomaiden kieli, ranska ja saksa.

Kerroin, että suomen kielessä ja muissakin kielissä on totuttu puhumaan Hollannista, vaikka tarkoitetaan Alankomaita ja että alankomaiden kielen sijasta Suomessa puhutaan hollannin kielestä eli hollannista. Huomautin, että on paljon muitakin kansallisuusnimityksiä, jotka poikkeavat a.o. maan omakielisestä nimestä, esimerkiksi Viro, Ruotsi ja Saksa. Hän myönsi niin olevan. Silti hän halusi korostaa, että itse asiassa on vain yksi Alankomaiden maakunta ja että sekä Alankomaissa että Belgiassa hollannin kieli käsitetään murteeksi.

Helsingin Sanomissa 15.7 asia selvitetään flaamin kielen osalta perusteellisesti. Se ei siis ole Belgian virallinen kieli, joten ystäväni oli tietenkin ihan oikeassa. Muutama kommentti Alankomaista ja alankomaiden kielestä lienee kuitenkin paikallaan.

Jalkapallon suomenkielisissä MM-kisaselostuksissa käytettiin pelkästään nimeä Hollanti. Virallisissa yhteyksissä on kuitenkin alettu enemmän käyttää nimeä Alankomaat. Sen sijaan alankomaiden kielestä ei koskaan puhuta vaan aina hollannista ilmeisesti siksi, että ilmaisu alankomaiden kieli on liian pitkä ja kömpelö, ja lyhyempi ilmaisu yksikössä, alankomaa, esimerkiksi. Hän puhuu alankomaata tuskin tulisi yleiseen käyttöön. Monissa muissa kielissä on kuitenkin käytössä myös tämä "oikeampi" käsite.

Ruotsissa sanat Nederländerna ja nederländska ovat tietääkseni yleisempiä kuin Holland ja holländska. Saksassa käytetään sekä sanoja Niederlande ja Niederländisch että Holland ja Holländisch. Englannissa maan nimi on yleensä the Netherlands. Holland saattaa Englannissa tarkoittaa joko maan pohjoisinta maakuntaa tai joskus koko maata. Kielen nimi on kuitenkin Dutch. Alankomaissa maan nimi on Nederland ja virallisen kielen on Nederlands. Käytäntö on siis aika kirjavaa. Selvintä ja oikeinta olisi minusta suomen kielessä aina käyttää maasta nimitystä Alankomaat ainakin virallisissa yhteyksissä, mutta kielestä hollantia.

Helsingin Sanomat 27.7.98, Mieli-pide, Seppo Mussalo, Kotka

Kostbare dranken geborgen voor Finse kust

Voor de Finse Oostzeekust heeft een internationale expeditie een in 1916 gezonken schip geborgen met aan boord een zeer kostbare collectie alcoholische dranken. Het gaat om enkele duizenden flessen champagne en tientallen vaten cognac, port en wijn. De waarde van de lading wordt geschat op miljoenen guldens. Verzamelaars zouden voor een fles Heidsieck-champagne, die volgens kenners nog goed op dronk is, zesduizend gulden overhebben. De drank was oorspronkelijk bedoeld voor de Russische troepen, maar de Zweedse tweemaster die de lading vervoerde, werd op weg naar Finland tot zinken gebracht door een Duitse duikboot. (RNW Internationaal Nieuws, 26 juli 1998)

Nederland krijgt vijfde mobiele telefoonnet

Een Belgisch-Deens samenwerkingsverband van Belgacom en Tele Danmark gaat in Nederland een mobiel telefoonnet aanleggen. Het wordt het vijfde mobiele netwerk van Nederland, naast de al bestaande netwerken van KPN Telecom en Libertel, en die van Telfort en Dutchtone, die nog niet in werking zijn. Alle nieuwkomers verwierven in februari via een veiling de benodigde frequenties. Alleen het Belgisch-Deense samenwerkingsverband, Brucop geheten, wist toen niet voldoende frequenties te verkrijgen voor een landelijk dekkend net. Door nu van een ander telecombedrijf twee frequenties over te nemen heeft ook Brucop voldoende frequenties bij elkaar. Het Finse bedrijf Nokia heeft inmiddels opdracht gekregen voor de aanleg van het vijfde mobiele netwerk. (RNW Nederlands Nieuws, 03 augustus 1998)

Suomalainen syö kalaa kolmanneksi eniten EU:ssa

Suomalaiset ovat kolmanneksi kovimpia kalansyöjiä Euroopan unionissa. Unionin tilastokeskuksen Eurostatin mukaan vain Portugalissa ja Espanjassa syödään enemmän kalaa henkeä kohden kuin Suomessa. Portugalissa kalaa ja kalatuotteita syödään 57 kiloa henkeä kohden vuodessa, Espanjassa 39 kiloa ja Suomessa 33 kiloa. Tilaston kilomäärät on laskettu perkaamattomasta kalasta. Vähiten kalaa syövät itävaltalaiset, ainoastaan 10 kiloa henkeä kohden vuodessa. Seuraavina ovat saksalaiset ja hollantilaiset. Kalan kulutus kummassakin maassa on vuodessa 12 kiloa henkeä kohden. EU-maissa kalan keskimääräinen kulutus henkeä kohden on 22 kiloa. Koko maailmassa vastaava luku is 13 kiloa. (SUOMEN SILLAN UUTISVIKKO 31/98)

MEDEDELINGEN / TIEDOTUKSIA

Stichting de "Levensboom" organiseert van vrijdagavond 16 oktober tot zaterdagmiddag 17 oktober 1998 in de Hogeschool Helicon te Zeist een symposium met de titel:

MYTHEN SCHEPPEN - SPROOKJES WERKEN AAN ONS HET WOORD ...

... over beelden in Edda, Kalevala, Kelten- en Christendom;
scheppende woorden van Goden en mensen ...

Inleidingen worden verzorgd door
Alice Woutersen - Edda
Lidwien van Geffen - Kalevala
Frans Lutters - Keltische mythen

In de verwerking van de scheppingsverhalen staat de vraag centraal hoe vanuit deze mythologieën creativiteit en scheppingskracht in mensen kan worden aangesproken. In sub-groepen zal scheppend gewerkt worden aan één van de volgende thema's: zang, muziek, spraak, euritmie, schilderen, boetseren en (keltisch vlecht-) tekenen.

Kosten van het symposium: f. 115.- p.p.incl.
consumpties en lunch op zaterdagmiddag.
Uitgebreide folder met aanmeldingsformulier is
verkrijgbaar bij Stichting de 'Levensboom',
Postbus 947, 3700 AX Zeist.

Ben jij een meisje of een jonge met rijbewijs die één jaar (of langer) in Finland wil verblijven als au-pair voor een Fins gezin?

Wij zijn een gezin met twee kinderen; Salla (8 jaar) en Joonas (6 jaar). Na 10 jaar in Nederland gewoond en gewerkt te hebben zijn wij vorig jaar terug naar Finland verhuisd. Onze kinderen (en wij ook) hebben Nederland als tweede vaderland en wij spreken allen Nederlands! Wij willen dat ook graag zo houden en hopen dat JIJ ons daar wilt helpen. Wil jij ook Finland leren kennen - dan is dit jouw kans!

Bel ons: 00 358 40 7394505. Marja-Riitta Ketola en Timo Suionperä, Suopellontie 555, Fin-05720 Hyvinkää.

P.S. hier volgt een korte brief van onze Sanna, onze huidige au-pair. Zij moet terug naar Nederland eind augustus. Als je wilt, kun jij ook haar spreken als jij ons belt. Zij kan exact vertellen alles wat jij wilt weten!

Hallo !

Mijn naam is Sanna. Ik ben de huidige au-pair van de Familie Suonperä-Ketola. Ik heb het hier erg naar mijn zin. We wonen in een heel leuk huis op een mooie rustige plek in het bos. Ik heb een lekkere kamer met 'n eigen badkamer en toilet. Kytäjä, de plaats waar we wonen is +/- 20 minuten rijden van de stad Hyvinkää. Ik heb veel lol met de kinderen. Ik breng ze overdag naar school en zorg voor het huishouden. Na het avondeten en weekends ben ik vrij. In Hyvinkää is genoeg te doen op het gebied van sport, uitgaan en evt. een finse taal cursus volgen. Ik heb de taal cursus gevolgt en ik begrijp fins en kan mij redden bij meeste situaties in het fins!!! Ik kan een jaar hier aan iedereen van harte aanbevelen als je er een jaar tussenuit wilt en Finland beter wil leren kennen.

Haagin ja Haagin ympäristön suomenkieliset äidit kokoontuvat lapsineen noin kahden viikon välein. Mikäli olet kiinnostunut asiasta ota yhteyttä: Minna Gynther, Den Haag, tel. 070-391 3336 tai Tarja Maalismaa, Rijswijk, tel. 070-336 0466.

NIEUWE LEDEN - UJDET JÄSENET / VANAF 01/09/1998 LÄHTIEN

Dhr. en mevr. M./S. Sijbolts/Bothe, Amsterdam.

Mevr. Y.S. Nemmers, Nieuwegein.

Mevr. A.J.A.M. Wils, Bielthoven.

Dhr. en mevr. V./L. Åkerman-van Ouwerkerk, Eefde.

Mevr. T. Rahi, Zwolle.

SCHIJN BEDRIEGT...

- "Ik denk dat ik gek begin te worden. Ik praat zo vaak in mezelf. Het is niet zo erg als het thuis gebeurt, maar ik doe het ook in de bus, op straat, op kantoor - overal. En de mensen kijken dan of ik echt gek ben. Ik schaam me zo."

- "Ik weet een oplossing: koop een mobiele telefoon."

MET KORTING NAAR "KULLERVO" VAN SIBELIUS

Op zondag 25 oktober a.s. om 15.00 uur wordt in Vredenburg (Utrecht) de Kullervo van Sibelius uitgevoerd door het Radio Symfonie Orkest en het Groot Omroepkoor (concertversie). Als solisten treden Johanna Rusanen en Jorma Hynninen op. Om 14.15 uur is er een inleiding voor geïnteresseerden. Het bestuur heeft 50 kortingskaarten (à 35,- fl) voor dit unieke concert kunnen reserveren. Als je wil komen luisteren, bel dan vóór 29 september de secretariaat, tel. 070-3855669. De kaarten worden je na ontvangst van de betaling (bankrekening 54.92.86.705 t.n.v. Vereniging Nederland-Finland, p/a A. van Ostadelaan 18, 1181 WX Amstelveen o.v.v. "Kullervo") toegezonden.

ALENNUKSELLA KULLERVOA KUUNTELEMAAN

Sunnuntaina 25.10.98 klo 15.00 esitetään Vredenburgissa (Utrechtissa) Sibeliuksen Kullervo (konserttiversio). Konsertissa esiintyvät Radio Symfonie Orkest ja Groot Omroepkoor sekä solisteina Johanna Rusanen ja Jorma Hynninen. Konsertin sisällöstä kiinnostuneille on järjestetty esittelytilaisuus klo 14.15. Johtokunnan on onnistunut varata 50 alennuslippua (à 35,- fl) tähän ainutlaatuiseseen konserttiin. Jos haluat tulla kuuntelemaan, soita 29.9. mennessä yhdistyksen sihteerille, puh. 070-3855669. Saatamme maksun yhdistyksen tilille 54.92.86.705 (Vereniging Nederland-Finland, p/a A. van Ostadelaan 18, 1181 WX Amstelveen, ilmoituksella "Kullervo") lähettämme liput postitse kotiin.

GENIALE MUZIKALITEIT UIT FINLAND

TRIO TÖYKEÄT is Finland's muzikaal geheim en Europa's uniek en wijd bereist, improviserend ensemble. Gedurende 10 jaar toeren nu liro Rantala (piano), Eerik Siikasaari (bas) en Rami Eskelinen (drums) de wereld rond, en in september maken ze hun debuut concertbezoek in Nederland. Trio Töykeät hebben vanaf het begin van hun carrière al hun eigen muzikale weg gekozen. Met hun internationaal kaliber zijn ze met enthousiasme ontvangen in de vier werelddelen door critici en luisteraars van jazz- en kamermuziek.

Töykeät's virtuositeit en dwaze benadering van het muzikale idioom heeft hun een wereldwijd divers publiek getrokken. Na hun studies aan de Sibelius Academie (Helsinki) en de Manhattan Muziek School (New York) tussen 1987 en 1993, hebben de Töykeät muzikanten wereldwijd opgetreden op festivals, en dus nu voor het eerst in Nederland.

NEROKASTA MUSIKAALISUUTTA SUOMESTA

TRIO TÖYKEÄT on Suomen musikaalinen salaisuus ja Euroopan ainutlaatuinen ja paljon matkustanut improvisoiva kokoonpano. Iiro Rantala (piano), Eerik Siikasaari (basso) ja Rami Eskelinen (rummut) ovat kiertäneet maailmaa tasan 10 vuotta ja nyt syyskuussa he esiintyvät ensimmäisen kerran Alankomaissa. Trio Töykeät on uransa alusta asti valinnut oman musikaalisen tiensä. Kriitikot sekä jazz- ja kamarimusiikin kuuntelijat ovat ottaneet heidät kaikkialla innokkaasti vastaan.

Yhtyeen taiturimaisuus ja musiikin erilainen lähestymistapa on vetänyt yleisöä ympäri maailmaa. Opintojensa jälkeen Sibelius-Akatemiassa ja Manhattanin musiikkiopistossa 1987-1993 Trio Töykeät on esiintynyt eri puolilla maailmaa festivaaleilla ja nyt voimme siis ensimmäisen kerran nauttia heidän esiintymisestään Alankomaissa.

- 24.9. Amsterdam, Bimhuis, Oudeschans 73-77 (020-6231361)
- 25.9. Austerlitz, Beauforthuis, Woudenbergseweg 70 (0343-491858)
- 26.9. Utrecht, SJU Jazzpodium (030-2340436)
- 1.10. Groningen, Conservatorium Singelzaal, Radesingel 6 (050-3660600)
- 2.10. Leeuwarden, Theater Romein, Bagijnestraat 59 (058-2158215)
- 3.10. Dordrecht, Jazzpodium DJS in 't kader van 'Jazzdagen Dordrecht' (078-6140815)

STICHTING EDUCATIEVE ONDERZOEKINGSREIZEN - SEOR

organiseert een symposium genaamd:

"Mens en Natuur in het Poolgebied"

Op 13, 14 en 15 november 1998 in Jeugdherberg "Soest" te Soest.

Kosten:

f. 189,50 p.p. incl. twee overnachtingen, maaltijden en koffie en thee.

Verdere informatie en aanmeldingen:

Paul en Truus de Groot,
Polderlaan 4,
1735 KC 't Veld,
Tel. 0226 422497.

Tärkeitä osoitteita - Belangrijke adressen

Alankomaissa:

Suomen Suurlähetystö
Groot Hertoginnelaan 16,
2517 EG Den Haag
Puh. 070 - 346 97 54

Suomen Merimieskirkko
<http://www1.tip.nl/users/t443109/>
's-Gravendijkwal 64,
3014 EG Rotterdam
Puh. 010 - 436 61 64

Matkailun Edistämiskeskus
Fins Verkeersbureau voor de Benelux
Johannes Vermeersplein 5,
1017 DV Amsterdam.
Puh. 020 - 671 98 76.

Suomi-Seura ry <http://www.suomi-seura.fi/>
Secretariaat: Mevrouw M. Muller (speco.muller@wxs.nl)
Noorderdreef 196,
2152 AC Nieuw-Vennep
Tel.: 0252 673444
Fax : 0252 620483

Suomessa:

Alankomaiden suurlähetystö
E. Raatimiehenkatu 2.A.7
00140 Helsinki

Nederlandse Vereniging in Finland
<http://www.lingsoft.fi/~oudman/nl/ng.html>
Secretariaat: H. Maat
Naalinkatu 2
05460 Hyvinkää

Suomalainen Lauantaikoulu

Paikka:
Merimieskirkko,
's-Gravendijksewal 64,
Rotterdam

Tiedustelut: Sinikka Holm - Autere
Oude rijksweg 54-56
4411 SG Rilland
Tel. 0113 - 556011
e-mail: j.holm@hetnet.nl

COLOFON

De Vereniging Nederland-Finland werd opgericht in het jaar 1923. Aviisi is het officiële contactorgaan van de vereniging en verschijnt halverwege de oneven maanden, behalve in de maand juli. Leden van de vereniging ontvangen Aviisi gratis. Naast het verenigingsblad beschikt de vereniging ook over een eigen homepage met actuele informatie omtrent evenementen, een agenda, een online versie van Aviisi etc. Het adres is:

<http://www.xs4all.nl/~hbenne/aviisi/index.html>

Ledenadministratie, advertenties & secretariaat Hannele van Blijswijk-Aalto-Setälä
Paulaland 11
2591 JC Den Haag
Tel.: 070 - 38 55 66 9.

Redactie & opmaak: Hugo Benne (hbenne@xs4all.nl)
Lijsterbesstraat 182
3434 AH Nieuwegein
Tel.: 030 - 6065344

Illustraties: René Souweine

Eindverantwoording: Het bestuur

Drukwerk: Drukkerij Haeghepoorte, Den Haag

Oplage: 1000

Jaargang: .. (...)

Nummer:

Het bestuur van de Vereniging Nederland-Finland :

Voorzitter: Terttu Jansen-Heikurainen
Delistraat 36,
2585 XB Den Haag
Tel. 070 - 3504942

Vice-voorzitter: Yvonne Souweine-Daman

Penningmeester: Camilla Frants (020-4560555)

Secretaris: Irma Schoenmakers-Salkinoja

Leden: Auli Snickers-Malinen,
Arnold Pieterse,
Theo van der Linden

Kopij voor Aviisi ../. dient uiterlijk op .. a.s in het bezit van het secretariaat te zijn. Het kan worden aangeleverd in één van de volgende bestandsformaten: ASCII-tekst, Wordperfect, MS-Word of RTF, op diskette of per e-mail: hbenne@xs4all.nl.